

Memòria d'activitats
Àrea d'Educació i formació

Curs 2015-16

ÍNDEX

Projectes plurianuals pàg.3
Projectes i activitats anuals (curs 2015-16) pág.7

MEMÒRIA ÀREA D'EDUCACIÓ 2015-2016

PROJECTES PLURIANUALS

Projecte “Escoles coeducadores. *Perspectiva de gènere i atenció a la diversitat a través de l'art*” . Amb suport del Programa Barcelona Solidària

Projecte realitzat per primera vegada a les escoles Joan Miró i Montseny de Barcelona.

El projecte “**ESCOLES COEDUCADORES. *Perspectiva de gènere i atenció a la diversitat a través de l'art***”. S'ha dut a terme del juliol de 2015 al juliol de 2016 i està finançat per la convocatòria de subvencions del Programa Barcelona Solidària.

L'objectiu ha estat formar i sensibilitzar alumnat, professorat i famílies de les dues escoles en temes vinculats a la **coeducació, la perspectiva de gènere, l'atenció a la diversitat i la prevenció de diferents formes de violència i discriminació, l'educació afectivo-sexual i la prevenció de l'homofòbia.**

Paral·lelament a la formació i intervenció, hem realitzat una investigació-acció participativa (IAP), per tal de **conèixer en quin grau el professorat ha adquirit els coneixements** necessaris per integrar la perspectiva de gènere a la seva pràctica quotidiana i de quina manera **l'alumnat ha interioritzat els temes treballats en la seva manera de ser i relacionar-se.** Actualment, l'entitat encarregada d'aquesta tasca (CoeducAcció) està acabant de fer el buidatge de les dades i en breu presentarem els resultats a la web de l'entitat.

Pel que fa a l'anàlisi més quantitativa del projecte, cal dir que:

- 35 professors i professores han rebut formació sobre coeducació.

- 25 famílies pertanyents als diversos cicles educatius (infantil, inicial, mitjà i superior) han assistit a les xerrades sobre coeducació.
- 400 alumnes de P3 a 6è han rebut els diversos tallers sobre coeducació.
- Comunitat educativa en general: 100 persones han assistit/participat de l'activitat al carrer.

Material gràfic: Disposarem d'un vídeo** que actualment està en fase d'edició, que mostrarà el procés d'aprenentatge i de transformació de les respectives escoles, a càrrec de Càmeres i Acció.

** A finals del mes de juny podrem publicar-lo a la web.

Vídeos i documentació relacionada:

- Vídeo instal·lació artística d'enguany
http://eldigital.barcelona.cat/quina-societat-volem-construir_302048.html
- Vídeo instal·lació artística de l'any passat
<https://vimeo.com/125078115>
- Entrevista a la directora de la Joan Miró
<http://www.filalagulla.org/maria-eugenia-cantos-directora-de-lescola-joan-miro-lescola-no-pot-deixar-de-banda-que-la-identificacio-de-genero-i-la-sexualitat-formen-part-de-la-persona/>

Destaquem la voluntat de realitzar una fase 2 a les escoles implicades en el projecte i ampliar el projecte a noves escoles.

Projecte Casal intercultural 2015

El casal d'estiu intercultural és una activitat adreçada a joves d'entre 14 i 18 anys que va ser realitzada el juliol del 2015. Va tenir lloc majoritàriament a l'Espai Jove Garcilaso, tot i que també vam visitar projectes i espais de la ciutat. El casal és una **activitat lúdica que proporciona una experiència positiva de conviure en diversitat**. La idea és acollir joves amb una xarxa social feble per la seva condició d'estrangers i donar-los a conèixer referents positius (entitats, actors socials i també altres joves) que estiguin **contribuint al diàleg intercultural i la lluita contra els estereotips**.

Ens han arribat joves amb dos perfils diferents: **nouvinguts amb necessitat de trobar espais de socialització** i una primera acollida (provenen dels serveis de reagrupament familiar, de centres de menors no acompanyats o alguns amics els porten) i, per altra banda, **joves de família estrangera, però amb més anys d'estada a Catalunya i també joves nascuts al país.**

Hi han participat 18 joves, 8 noies i 10 nois. 3, nascudes a Catalunya i 15, migrats. Hem rebut fins a **12 nacionalitats diferents** (d'Equador, Colòmbia, Marroc, Uruguai, Espanya, Pakistan, Filipines, Bangla Desh, Afganistan, Hondures, Romania i Bolívia).

Els objectius plantejats s'han assolit força o del tot: hem pogut fomentar un marc de seguretat i acollida per tal de promoure interaccions positives, tot i que per manca de temps sempre ens quedem amb **ganes d'aprofundir més en les relacions.**

Hem pogut **apropar diverses problemàtiques relacionades amb el racisme i la migració** i sensibilitzar-hi, alhora que hem proporcionat una experiència de convivència i **diàleg entre les diferents cultures**, religions i vivències.

També, a través del projecte hem pogut vincular alguns joves a l'Espai Jove Garcilaso, amb la idea de donar un **servei més continuat en el temps.**

Vídeo-resum del Casal intercultural:

<https://www.youtube.com/watch?v=3SQuUxGw-dc>

Projecte “Joves i Autoritat- My city real world”

Espai de **trobada i facilitació entre joves de 15 a 18 anys, professorat de secundària i policia local**, realitzat en dos barris de la ciutat de Barcelona de forma simultània (12 sessions). Ha estat encàrrec de la Direcció de Serveis de Prevenció de l'Ajuntament de Barcelona. Enguany el projecte s'ha realitzat als barris del Raval i Navas, des de setembre de 2015 amb finalització el juny del 2016.

Els participants joves del Raval provenen del Casal dels infants del Raval i del

Projecte Franja Jove Raval. Hi participen un total de 10 joves (8 nois i 2 noies), la majoria d'origen paquistanès i que han migrat al barri fa entre 2 i 6 anys. Participen també 4 agents de la Guàrdia Urbana del mateix barri i 4 professores (3 dones i 1 home) provinents de diversos instituts que són fora del barri.

Els participants joves de Navas vénen del Casal de Joves de Navas i els agents de la Guàrdia Urbana i el professorat són del mateix barri.

L'experiència és força diferent en els dos barris, tot i que es treballen i apareixen els mateixos temes: **relació amb l'autoritat, relació amb el racisme i la repressió viscuda pels joves** i l'assaig de noves interaccions que permeten conviure amb menys conflictes.

Estem en fase d'avaluació del projecte i hi ha un vídeo en procés d'edició (es farà públic durant el mes de juny de 2016). Per a una informació ampliada i detallada del projecte de l'any passat veure "Informe de Evaluación Jóvenes y Autoridad V1", realitzat per Noemí Canelles. Informe d'ús intern fins al moment.

PROJECTES I ACTIVITATS ANUALS. CURS 2015-16

Formació a educadors i educadores socials

- **Educadors i educadores socials empoderades** PROGRESS SL: Formació adreçada a un total de 8 educadores socials.
- **Eines per a la gestió emocional** Fundació Pere Tarrés: Formació adreçada a un total de 25 educadores, integradores socials i personal que treballa en centres oberts d'arreu del territori català.
- **La salut emocional als espais associatius**: Formació coorganitzada amb el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. Hi assistiren una trentena de joves i personal de les organitzacions juvenils.
- **Educadores empoderades Argentina** oferta pròpia. 4 alumnes a la formació no presencial.
- **"L'educador/a social davant les conductes abusives"** Taller monogràfic

a la Universitat de Vic a la classe de 4t d'Educació Social.

Xerrades a les Ampes. Escoles de Barcelona

Aquest curs, amb el suport de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB), hem realitzat **tallers en nombroses i diverses escoles de Barcelona**. S'han dissenyat dos tipus de tallers adreçats a famílies:

- **El bullying: una responsabilitat de tothom**
- **Jocs i joguines no sexistes**

S'han realitzat un total de 15 xerrades de jocs i joguines no sexistes.
S'han realitzat un total de 32 xerrades sobre bullying.
Les xerrades-taller han sigut molt diverses i adaptades a cada context.

(Dades sobre nombre de públic destinatari i impacte pendants)

Facilitació de conflictes a les escoles i instituts, atenció a la discriminació i a l'assetjament escolar

Hem realitzat intervencions a tres escoles de Barcelona, dissenyant i adaptant les nostres propostes segons les demandes rebudes, que han estat relacionades amb **l'assetjament, els micromasclismes i la transfòbia**. Se'ns ha demanat possibilitar eines i redreçar una situació detectada de *bullying*, així com **facilitar les relacions** entre els diferents agents de la comunitat educativa.

Són intervencions que surten fora del marc dels tallers que tenim dissenyats i pensats per a les escoles i instituts. En cada cas concret, **ens adaptem i adeqüem la nostra intervenció a la necessitat detectada i al seu context**.

Són intervencions que **modelen els projectes d'atenció al *bullying*** i a les dinàmiques de discriminació que volem promoure de cara el curs vinent, amb l'objectiu que esdevinguin **actuacions integrals i preventives**.

Projecte integral de coeducació a escoles d'educació primària

Fase 2: Escoles coeducadores. Santa Coloma de Gramenet. Escola Sant Just.

Durant el curs 2014-15, l'escola Sant Just va participar en un projecte sobre coeducació que, entre d'altres accions amb la comunitat educativa, va implicar el claustre docent en una formació que va durar tot el curs.

Tant l'equip directiu com el claustre van demanar la continuïtat de la formació centrada en **l'acompanyament emocional, la gestió del grup i l'empoderament personal** per posar en pràctica eines per contribuir a crear una escola compromesa amb la no-discriminació de gènere i altres eixos d'opressió.

Fil a l'agulla ha **adaptat a les necessitats formatives del claustre** el programa Mestres empoderats/des, creat per Lukas Hohler i l'associació Grundkraft a Suïssa.

És la primera vegada que portem a terme el programa Mestres empoderats/des a un claustre docent i hem pogut constatar que, gràcies al programa, **el professorat s'ha pogut conèixer més i ha pogut manifestar les diverses visions i somnis per a l'educació que volen.**

La formació els ha ajudat a ser **més flexibles a l'hora de discutir, des de diversos punts de vista, l'organització de l'escola:** model d'educació més tradicional vs. noves pedagogies, sobre sancions i premis, etc.

Quant a proposta de millora, el temps de les sessions no ha estat del tot adequat, perquè en sessions d'hora i mitja no ha donat temps d'aprofundir gaire en els temes i s'ha hagut d'adaptar en tot moment el manual a les necessitats del grup de mestres.

38 mestres han rebut la formació.

Escola El Parc: fòrum obert per a famílies i professorat.

Facilitem un espai on s'asseuen 9 professores, 9 mares, 1 pare i el director de

l'escola, amb l'objectiu de **parlar del benestar dels nens i nenes a l'escola**.

És un espai de diàleg no gaire habitual en què professorat i famílies poden **compartir diversos punts de vista** en relació a l'educació. La sessió permet que aflorin temes com els motius de **discriminació** entre els infants i la **falta de consciència davant diversos eixos d'opressió** com el gènere i la racialització.

Tallers de coeducació, prevenció de violències de gènere i habilitats socials a diferents municipis

Hem intervingut als següents municipis: La Garriga, Manlleu, Esplugues de Llobregat, Castelldefels, Castellbisbal, Viladecans, Premià de Dalt, Centelles i El Prat.

En total, hem realitzat **150 tallers** a diferents escoles d'educació primària i secundària.

Hem treballat amb un numero aproximat de **3.510 infants i joves** i hem estat en contacte amb **160 professores i professors**.

Formació a personal tècnic municipal

Es realitzen 2 formacions al personal tècnic municipal de Sant Boi de Llobregat, amb una assistència de **35 persones**:

- **Formació en coeducació**, amb l'objectiu de promoure la incorporació de la perspectiva de gènere com a eix transversal en diversos àmbits d'actuació, compartir experiències i dificultats relacionats amb el tema, així com **facilitar el vincle i la cooperació** dels diversos agents del territori, adquirir eines teòriques i pràctiques per incorporar la perspectiva de gènere en els diversos àmbits d'actuació i contribuir a crear un **grup interdisciplinari de treball que impulsi la coeducació** al municipi.
- **Eines per coeducar**, amb la finalitat d'adquirir **eines pràctiques per aplicar la coeducació** en els diversos àmbits d'actuació.

Formació a professorat

Es realitza una formació per professorat al Pallars sobre **gestió positiva del conflicte**, orientada a generar entre les persones participants propostes pràctiques que permetin **treballar l'educació emocional** amb adolescents a l'aula.

Reben el curs 17 professores.

Projecte drag king

Els tallers drag king, han sorgit i s'han desenvolupat a partir dels anys 70 en el si del moviment feminista com una proposta laboratori per a dones per explorar i desxifrar els codis de la masculinitat, experimentar amb el poder i **qüestionar allò socialment establert pel sistema sexe-gènere**.

Són tallers en què es tracta de **performar la masculinitat**, un personatge creat a partir d'allò que coneix i també a partir de trets de la pròpia personalitat. Ens sembla una bona manera de contribuir a trencar estereotips i a **reflexionar des de la vivència**, fugint del discurs teòric.

Aquest curs hem ofert 4 tallers:

- Taller drag king coorganitzat per l'associació feminista Mujeres en red d'Olot (juliol de 2015)
- Taller drag king en el marc de les jornades de visibilitat lèsbica de Palma de Mallorca (maig de 2016)
- Taller drag king organitzat pel PIAD Sant Martí (novembre de 2016)
- Taller drag king programat directament per Fil a l'agulla a Barcelona (juny de 2016)

Escola de teatre de les oprimides

Amb la idea de potenciar un curs de teatre de les oprimides, vam trobar estratègic aliar-nos i **intercooperar amb dues entitats** que treballen la temàtica, La Xixa Teatre i Nus Teatre i Acció Social, per **posar en marxa una escola conjunta i oferir un curs anual de teatre de les oprimides**.

El curs l'estan fent 30 persones, acaba a finals de juny i fins ara la valoració ha estat molt positiva. Queda pendent fer una valoració final un cop finalitzat el curs.

Més informació:

<http://www.laxixateatre.org/#!escola-de-teatre-de-les-oprimides/zhfiy>

Facilitació d'acció intercultural a la Barceloneta

Sessió de **facilitació amb l'estratègia antirumors** en el marc d'un programa ampli del Programa d'Interculturalitat de l'Ajuntament de Barcelona.

Sessió destinada a **20 dones majors de 65 anys**.

Espectacle clown de petit format amb perspectiva de gènere: La Col i la Figa tenen una missió

Enguany, hem realitzat 5 espectacles. Cal esmentar que aquest curs hem apostat per a una millora a nivell de qualitat teatral: **millorar l'atrezzo i el treball actoral** durant el mes d'octubre de 2015.

Al juny tindrem un vídeo recull de l'espectacle i un *teaser* nou.

Escoles per a la no-discriminació

Participació a la jornada de cloenda del **programa d'escoles i instituts per a la no-discriminació** (maig 2016).

Col·laboració amb Edualter

Aquest any amb Edualter hem realitzat una col·laboració que ha culminat amb un **instrument de criteris de qualitat i adequació de materials i recursos d'educació pel desenvolupament**.

Fil a l'agulla ha col·laborat introduint **materials de bones pràctiques relacionades amb l'eix de gènere** a la pàgina de recursos d'Edualter. Es podrà veure a la seva pàgina web els materials que Fil a l'agulla ha proporcionat a l'entitat.

Participació en actes i jornades

- Jornada formativa i divulgativa a “Connectant Mons”
- Conferència “Camins d'igualtat”, organitzada per Intermón Oxfam (gener de 2016)
- Participació al Festival Internacional Magdalenas, a Argentina (setembre de 2015)
- Coorganització de la 1a Trobada Europea Magdalenas de Teatre de les Oprimides, a Barcelona (juny de 2016)
- Participació en l'organització de les Jornades Radicalment Feministes (juny de 2016).
- Participació a la taula rodona “Relacions de poder, cures i corresponsabilitat” a la Fira d'Economia Solidària de Catalunya.

Participació en xarxes, comissions, plataformes, grups de treball i activismes

- Xarxa d'Economia Solidària (XES) (Catalunya)
- Federació de Cooperatives de Catalunya
- Plataforma unitària contra les violències de gènere (Catalunya).
- Col·lectiu per l'apoderament d'educadors i educadores Grundkraft (Europa i Àfrica)
- Comissió de prevenció del sexisme a Barcelona (Ajuntament de Barcelona)
- Protocol contra les agressions sexistes de Poble Sec
- Consell de Dones de l'Ajuntament de Barcelona
- Plataforma Educació i Gènere de Barcelona
- Jornades Radicalment Feministes
- Plataforma del CRAEV (Plataforma per a una Educació Centrada en la Persona).
- Taller sobre facilitació de conflictes i dinàmiques assembleàries a la PAH Sabadell (maig 2016).

Publicacions i presència a les xarxes socials i mitjans

Entrevista a Sara Carro, educadora de Fil a l'agulla, a La Tribu de Catalunya Ràdio (minut 28):

http://www.ccma.cat/audio/popup/921074?autoplay=true&temps_inici=4.6

Notícia a La Directa sobre la jornada de lleure i sexisme:
<https://directa.cat/actualitat/un-espai-de-trobada-formacio-entre-lassociacionisme-educatiu-moviment-feminista>

Menció com a projecte educatiu transformador, dins de l'economia solidària, al blog d'Eduxarxa, dins del Diari de l'educació:
<http://diarieducacio.cat/blogs/eduxarxa/2015/10/23/11-iniciatives-educatives-deconomia-solidaria/>

Menció a Fil a l'agulla en un article de La Directa com a referents en joguines no sexistes: <https://directa.cat/nadons-joguines-no-tenen-genera>

Entrevista a Xarxanet.org sobre el projecte de Fil a l'agulla:

<http://xarxanet.org/cultural/noticies/sara-carro-dins-del-problema-hi-ha-la-solucio>

Menció a Xarxanet.org com a entitat referent en teatre de les oprimides:

<http://xarxanet.org/cultural/noticies/el-teatre-de-l-oprimit-un-assaig-per-transformar-la-realitat>

Notícia a Aldia.cat sobre la jornada per millorar les intervencions de l'Educació per al Desenvolupament:

<http://www.aldia.cat/gent/noticia-ub-acull-jornada-reflexio-propostes-educatives-per-justicia-global-20160118172243.html>

Article al nostre blog sobre com Fil a l'agulla enfoca la coeducació:

<http://www.filalagulla.org/coeducar-des-del-valor-de-la-diversitat/>

Article al nostre blog sobre una sessió de coeducació amb professorat:

<http://www.filalagulla.org/remirant-la-iconografia-rellegint-contes-refent-espais-repensant-lus-del-llenguatge-escola-de-cami-a-la-coeducacio/>

